

צנוע ומעלי, מן הכהנים הצנועים המושכין את ידיהם מבלי להזכיר את שמם על ספריהם... ברוחב דעתו הגדולה... להלכה ברורה ככהן המורה ביראה טהורה, וזאת תורת המוציא רע ביום טהרתו והובא אל הכהן המורה לכל עני ה' בכל ההלכות החמורות הללו כיד ה' הטובה עליו..."

אף הוא בא לנבהרדוק על מנת לבקש את הסכמתו של הגאון הנודע ר' ברוך מרדכי ליבשיץ. הלה לא הכיר את המחבר מלפני כן. משעבר על כתב היד נתרשע עד מאד. בראותו לפניו אברך קרתני, כפי הנראה למדן גדול וירא שמים וגם עניו במדה בלתי שכיחה, שנטל על עצמו את המשימה ליצור יצירה כזאת.

אלא שבקש ר' ברוך מרדכי לבדוק את המחבר, אם אמנם "תוכו כגרו"; אם אמנם מצוינת היא אישיותו כשם שמצוין ספרו. לפיכך הועיד כמה לומדים ממקורביו והטיל עליהם להכנס בדברים עם המחבר, לשוחח עמו בדברי תורה וגם במילי דעלמא, כדיכול בעניני יראת שמים, ולהסב דרך אגב את השיחה על אודות אנשים שונים שמעשיהם מקובלים כמזיקים ליהדות.

רבי ברוך מרדכי ליבשיץ

אחד ה"מרגלים" האלה היה הרב ר' נתן נטע קמחי ז"ל, מי שכהן אחר כך כרבה של ניזבודקיי-מיכאלובה, בו בחר רבה של נבהרדוק לבחון את צדקותו של

המחבר, לנסות בחריפותו ובפקחותו להוציא אגב שיחה מפיו של המחבר איזו מלה שיש בה משום לשון-הרע או רכילות.

כפי שמסר הרב אליהו קמחי, רבה-של שווינצן, היה אביו מספר ברוב התפעלות, כי הוא שוחח אז עם המחבר במשך שש שעות, במדת יכלתו נמנע מלשוחח בדברי תורה ומרבית השיחה נסבה על בעיות יהודיות שונות ובעת מעשה השקיע רוב עמל ומרץ כדי להוציא מפיו האורח לפחות דבור אחד של לשון-הרע, אך ללא הצלחה. נאלץ איפוא לחזור אל רבו ולהודות שהפעם לא הועילו לו שום חכמות וכי כל עמלו היה לשוא, כי המחבר התחמק באמנות מפתיעה מבלי לפזר אף גרגיר אחד של אבק לשון-הרע.

ואמנם, לאחר הנסיון נתן לו הרב הנובהרדקאי בשמחה את הסכמתו, בה הוא מתאר בצדק את המחבר כ"איש מהיר במלאכתו, מלאכת שמים, כי הרחיב ביאורו אשר חלק מחכמתו והוא נאה דורש ונאה מקיים והכל עשה יפה בעטו, ובניב שפתים אביעה תהלתו..."

הסכמה נלהבת מאד לספר "חפץ חיים" קבל גם מהגאון הצדיק ר' ישראל מסלנט. ברם, לא הביאה לידי פרסום, יתכן — בגלל השבחים המופרזים שזו הכילה. בשבילו היה היתה העובדה שר' ישראל הסכים לכך שרשאי הוא לפרסם ספר זה. ליותר מזה לא היה זקוק.

הצדיק ר' שמחה זיסל זיו (קלם), אחד מגדולי תלמידיו וממשיכי דרכו של ר' ישראל מסלנט, ספר פעם על ההתלהבות שגלה רבו הגדול למראה הספר "חפץ חיים". מרוב חבוב ושמחה העתיר עליו נשיקות. "הרי זה שולחן ערוך שנתגלה לנו בהיסח הדעת, כמציאה!" — הכריז בהתפעלות בפני תלמידיו. הגאון הגדול ר' אלכסנדר משה לפידות, בספרו "דברי אמת" (נדפס לפני עשרות רבות בשנים) כותב בלשון זו:

"נגע צרעת כי תהיה באדם, המה העבירות התלויות בפה ובלשון, אשר המה נגעי בני אדם ורוב בני אדם נכשלים בהם, והובא איש כזה אל הכהן הגדול מאתו, הוא הצדיק האמיתי בעל "חפץ-חיים" שליט"א, ללמוד בספריו היקרים והמה יורו לו איך להתנהג בזה, ואשרי האדם שילמוד על מנת לקיים בספריו הקדושים אשר המה מלאים דברים יקרים נבחרים, איש כזה את נפשו יציל משחת ויזכה בזה לרוב עונג ונחת".

כמו כן מצוה הגאון הצדיק ר' אליהו מקרטינגה זצ"ל בצוואתו (נתפרסמה בספר "אזהרת שבת" מהרב ר' יצחק מלצן) למעה"ש ללמוד "חפץ-חיים".